

Eich cyf P-06-1357
Ein cyf HIDCC/01298/25

Carolyn Thomas AS
Cadeirydd - Y Pwyllgor Deisebau

31 Gorffennaf 2025

Annwyl Carolyn,

Diolch am eich llythyr dyddiedig 10 Gorffennaf ynglŷn â Deiseb P-06-1357, "Llunio Cynllun Gweithredu Microplastigau newydd i Gymru", ac am rannu gohebiaeth 18 Mehefin gan y deisebydd, Llyn Bleddyn ar ran Cyfeillion y Ddaear Cymru.

Hoffwn ddechrau drwy gydnabod ymgysylltiad parhaus Mr Lake ar y mater pwysig hwn a'r gwaith a wnaed gan Gyfeillion y Ddaear Cymru (FoE) a'r grŵp clymblaid ehangach. Gwerthfawrogir eu hymdrechion i ddod ag ystod eang o safbwyntiau at ei gilydd i gefnogi gweithredu ar ficroplastigau. Rwy'n cydnabod y rôl werthfawr maen nhw wedi'i chwarae wrth hyrwyddo cydweithredu rhwng llywodraeth, diwydiant, a phartneriaid allweddol eraill.

Rwyf hefyd yn ddiolchgar i'r FoE a'r grŵp clymblaid am gefnogi fy swyddogion a Llwyfan Amgylchedd Cymru i drefnu'r digwyddiad deuddydd, Plastig yn yr Amgylchedd, a gynhaliwyd ym mis Rhagfyr 2024 ym Mhrifysgol Caerdydd. Roedd hwn yn gyfle i'w groesawu i archwilio'r ymchwil a'r meddwl diweddaraf ar ficro-blastigau, nano-blastigau ac effeithiau cemegol cysylltiedig. Roeddwn yn falch o glywed bod llawer yn y digwyddiad ac yn annog trafodaeth ddefnyddiol ar draws y sector.

Wrth gyfeirio at y pwynt a godwyd am ddigwyddiad dilynol, rwy'n cydnabod y diddordeb mewn cynnal momentwm ac ehangu ymgysylltiad y tu hwnt i'r gymuned academiaidd. Er nad oes ail ddigwyddiad wedi bod, rydym yn parhau i fod yn ymrwymedig i gefnogi deialog gynhwysol a rydym yn parhau i edrych ar y ffordd fwyaf effeithiol o hwyluso hyn. Mae sefydlu'r Grŵp Plastigau yn yr Amgylchedd, a gyfarfu ym mis Mawrth 2025, yn un cam o'r fath. Mae'r grŵp hwn yn dod ag ymchwilwyr a'r byd academiaidd ynghyd i rannu tystiolaeth a llywio datblygu polisi yn y dyfodol, a rydym yn disgwyl iddo chwarae rhan allweddol wrth lunio ein dull gweithredu.

Fel rhan o'n mentrau ehangach, mae fy swyddogion yn ymgymryd â gwaith cynnar i archwilio sut y gallem gryfhau ein dull o fynd i'r afael â pheryglon amgylcheddol a bygythiadau i iechyd a'n hadnoddau naturiol. Mae microplastigau wedi'u nodi fel maes ffocws penodol, ac rydym yn croesawu cyfranogiad rhanddeiliaid wrth i'r gwaith hwn ddatblygu.

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Huw.Irranca-Davies@llyw.cymru
Correspondence.Huw.Irranca-Davies@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Rwyf hefyd wedi gofyn i'm swyddogion edrych ar ffyrdd o wella sut mae gwybodaeth yn cael ei rhannu â'r cyhoedd a'r rhai sydd â diddordeb am ein dull o fynd i'r afael â llygredd plastig. Mae hyn yn cynnwys gwneud diweddariadau a chanllawiau perthnasol yn fwy hygyrch yn y dyfodol.

Wrth gyfeirio at yr awgrym o strategaeth atal sbwriel a thipio anghyfreithlon, nodaf y pryderon a godwyd. Er nad oes gan Gymru strategaeth annibynnol yn y maes hwn, rwyf am fod yn glir ein bod yn gweithredu. Mae gennym ystod o bolisiau a rhaglenni ar waith i atal sbwriel a thipio anghyfreithlon, gan gynnwys cefnogaeth barhaus i Taclo Tipio Cymru a'n gwaith gyda Cadwch Gymru'n Daclus ac awdurdodau lleol. Ar 25 Gorffennaf cyhoeddais [Datganiad Ysgrifenedig](#) a oedd yn diweddarau ein llwyddiannau hyd yma a'n hymrwymiad parhaus i fynd i'r afael â'r materion hyn trwy gyfuniad o addysg, gorfodi a gweithio mewn partneriaeth. Mae hyn yn adlewyrchu ein ffocws ar gyflawni ymarferol, cydgysylltiedig.

O ran monitro microplastigau mewn cyrsiau dŵr, rwy'n cydnabod y pwynt a godwyd am arferion profi cyfredol. Rydym yn ymwybodol o'r diddordeb cynyddol yn y maes hwn ac yn parhau i fonitro datblygiadau yn y sylfaen dystiolaeth. Fel rhan o'n gwaith ehangach ar fonitro amgylcheddol, rydym yn ystyried y ffordd orau o greu darlun cliriach o ba mor gyffredin yw microplastigau yn ecosystemau Cymru.

Ar y problem o rwydi rhwyll plastig mewn tywarch, rwy'n nodi'r pryderon a godwyd a'r penderfyniad diweddar gan Gymdeithas Tyfwyr Glaswellt Tywyrch y DU i ddileu'r arfer hwn yn raddol. Er nad ydym yn cynnig newidiadau rheoleiddiol ar hyn o bryd, byddwn yn parhau i ystyried y dystiolaeth ac archwilio'r dulliau sydd ar gael i ni, gan gynnwys trwy bolisi cynllunio a thai, lle bo hynny'n briodol.

Rydym yn cydnabod barn y deisebydd bod angen camau mwy gweladwy a chydweithredol, a rydym yn cytuno bod mynd i'r afael â llygredd plastig yn gofyn am ymdrech barhaus, uchelgeisiol a chydgyssylltiedig. Fodd bynnag, mae hwn yn faes cymhleth sy'n gofyn am ymagwedd amlochrog, sy'n cael ei arwain gan dystiolaeth ac amser i'w wneud yn iawn, yn enwedig lle mae deddfwriaeth a diwygio system gyfan yn rhan ohono. Fodd bynnag, nid ydym yn llaesu dwylo.

Mae'r tymor hwn yn y Senedd wedi gweld cyflwyno rhaglen weithredu gynhwysfawr i leihau llygredd plastig ledled Cymru. Mae hyn yn cynnwys Deddf Diogelu'r Amgylchedd (Cynhyrchion Plastig Untro) (Cymru) 2023, sydd eisoes wedi ein galluogi i wahardd neu gyfyngu ar y defnydd o ystod o eitemau sy'n cael eu gadael fel sbwriel yn aml fel gwellt, cyllyll a ffyr, platiau a chynwysyddion polystyren. Cymeradwywyd rheoliadau pellach i wahardd weips gwlyb sy'n cynnwys plastig ym mis Mehefin 2025 a byddant yn dod i rym ym mis Rhagfyr 2026.

Rydym hefyd wedi cyflwyno gwaharddiad ar fêps untro yng Nghymru, enghraifft glir o'n parodrwydd i weithredu'n benderfynol lle mae'r dystiolaeth amgylcheddol a iechyd y cyhoedd yn ei gefnogi.

Mae'r camau deddfwriaethol hyn yn rhan o'n Strategaeth Economi Gylchol – Y Tu hwnt i Ailgyrchu, sy'n nodi ein huchelgais i gael gwared ar blastigau untro diangen, cynyddu ailddefnyddio ac atgyweirio, a defnyddio deunyddiau gyhyd â phosibl. Rydym wedi cyflwyno cynllun Cyfrifoldeb Cynhyrchydd Estynedig (EPR) ar gyfer pecynnu ac yn datblygu Cynllun Dychwelyd Blaendal (DRS), a bydd y ddau ohonynt yn helpu i leihau sbwriel a sicrhau bod cynhyrchwyr yn cymryd mwy o gyfrifoldeb am y gwastraff y maent yn ei gynhyrchu.

Rydym yn cyfrannu at ymdrechion rhyngwladol drwy drafodaethau Cytundeb Plastig y Cenhedloedd Unedig, gan sicrhau bod llais Cymru yn cael ei glywed wrth lunio atebion bydeang i lygredd plastig.

Yng nghyd-destun y môr a physgodfeydd, rydym yn gweithio trwy OSPAR, Confensiwn Oslo-Paris ar gyfer Diogelu Amgylchedd Morol Gogledd Ddwyrain yr Iwerydd. Mae'r cytundeb rhanbarthol hwn yn dwyn ynghyd 15 llywodraeth a'r UE i ddiogelu'r amgylchedd morol. Drwy Lywodraeth y DU, mae Cymru yn cyfrannu at ffrydiau gwaith OSPAR ar sbwriel morol a microblastigau, gan gynnwys datblygu dangosyddion ar gyfer microblastigau mewn gwaddodion gwely'r môr ac archwilio ffyrdd o leihau gwastraff plastig o bysgota a dyframaethu.

Diolchaf i'r deisebydd am eu gohebiaeth feddylgar a manwl, ac rwy'n gwerthfawrogi'r ddeialog adeiladol sydd wedi digwydd gyda fy swyddogion hyd yn hyn. Bydd hyn yn parhau i lywio ein syniadaeth wrth fynd ymlaen.

Diolch ichi am ysgrifennu at Ysgrifennydd y Cabinet ynghylch y mater pwysig hwn. Gobeithio y bydd yr wybodaeth hon o gymorth ichi.

Yn gywir,

A handwritten signature in black ink, consisting of several fluid, overlapping loops and strokes, characteristic of a cursive or semi-cursive style.

Huw Irranca-Davies AS/MS

Y Dirprwy Brif Weinidog ac Ysgrifennydd y Cabinet dros Newid Hinsawdd
a Materion Gwledig